

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فارسی

پایه ششم دبستان
نیاز های ویژه
(ذهنی)

۱۳۹۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تالیف : معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی، کارشناسی برنامه‌ریزی

آموزشی و درسی کودکان و دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی

نام کتاب : فارسی پایه ششم ابتدایی کد: ۵۰/۶۶

مولفین: محبوبه ضرغام پور، صغری راسخ، عفت قیومی

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک: سید علی موسوی

تصویرگر: فرهاد جمشیدی، میثم برزا، محمد باران دوست، مجید ذاکری یونسی، صبا صفا

صفحه آرا: سید علی موسوی، محمد باران دوست

طراح جلد: سید علی موسوی

ناشر: شرکت افست (سهامی عام) (www.offset.ir)

سال انتشار: ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۱۰۴-۵ ISBN 978-964-05-2104-5



امید من به شما دبستانی ماست.

امام خمینی (ره)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿... و من احيائها فكانها احياء الناس جميعا...﴾

بی سبب نیست که کار معلمان کودکان استثنایی را به «شغل انبیاء و مصلحان بزرگ عالم» تشبیه کرده‌اند، چرا که ماهیت تلاش عاشقانه‌ی آنان جهاد در مسیر احیاء انسان‌هاست. موفقیت در این جهاد خداجویانه مرهون تدوین برنامه‌ی درسی متناسب با توانمندی‌ها و نیازهای دانش‌آموزان استثنایی است به نحوی که نارسایی برنامه‌های درسی و شرایط آموزش و پرورش عمومی برای دربرگرفتن این گروه از دانش‌آموزان حذف آنان از جریان تعلیم و تربیت عمومی را موجب نشود. اینک خدا را شاکرم که پس از مدت‌ها تلاش ایثارگرانه‌ی معلمان و کارشناسان این سازمان بار دیگر به بار نشست و بخش دیگری از مجموعه‌ی برنامه‌های درسی ضروری برای پرورش استعدادهای دانش‌آموزان عزیزی که در یادگیری و نیازها شرایط متفاوتی دارند برای بهره‌گیری آنان به چاپ رسید.

در این راستا محتوای کتب درسی کودکان استثنایی در مدارس ویژه به منظور تمهید زمینه‌های فراگیری مطالب و مهارت‌هایی که دانش‌آموزان را برای زندگی در جامعه‌ی امروز آماده می‌سازد طراحی شده است. امیدوارم تکمیل این حلقه‌های نهایی زنجیره آموزش و پرورش عمومی و حرفه‌ای، با فراهم آوردن کفایت‌های فردی و اجتماعی لازم، آرزوهای عموم معلمان و والدین این کودکان و نوجوانان را جامه واقعیت بپوشد.

بر خود فرض می‌دانم از همه‌ی دست‌اندرکاران تدوین این مجموعه در سازمان و نیز مقام محترم عالی وزارت و دست‌اندرکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به‌ویژه اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتب درسی که با حمایت‌های خود در برآورده شدن این نیازها و آرزوی معلمان و دانش‌آموزان استثنایی نقش بزرگی را ایفاء کردند، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

از آن‌جا که هیچ اثر انسان ساخته‌ای بدون ضعف و کاستی نخواهد بود، مشتاقانه چشم به راه نظریات و پیشنهادهای صاحبان اندیشه و تجربه در جهت ارتقاء کیفیت این برنامه‌ها خواهیم بود.

و ما توفیقنا الا با... العزیز الحکیم

معاون وزیر و رییس سازمان آموزش و پرورش استثنایی

فهرست

ستایش
رنگ خدا

فصل اوّل

اوّل نهادها

درس اوّل : چه فکر خوبی..... ۱۴

درس دوم : مدرسه‌ی من..... ۱۷

بخوان و بیندیش ۲۱

فصل دوم

مناسبت ها

درس سوم: روز جهانی کودک ۲۴

درس چهارم: آمدن عمونوروز ۲۸

بخوان و بیندیش - ما کودکان حق داریم..... ۳۳

فصل سوم نام آوران

درس پنجم: جهان پهلوان غلام رضاتختی.....۳۴

درس ششم: فداکاران.....۳۷

بخوان و بیندیش - ابوعلی سینا.....۴۱

فصل چهارم ایران من

درس هفتم: شهر تهران.....۴۳

درس هشتم: روستای ایبانه.....۴۶

درس نهم: موضوع آزاد.....۴۹

بخوان و بیندیش - ایران.....۵۲

فصل پنجم طبیعت

درس دهم: بازیافت ۵۴

بخوان و بیندیش - بطری ۵۸

فصل ششم اطلاعات و ارتباطات

درس یازدهم: تلفن همراه ۶۱

درس دوازدهم: مجله ۶۶

بخوان و بیندیش - کتاب ۷۰

نیایش ۷۱

واژه نامه

ساختار کتاب فارسی پایه ششم:

این کتاب شامل شش فصل است. فصل های اول، دوم، سوم و ششم شامل دو درس و فصل پنجم، یک درس و فصل چهارم شامل سه درس می شود.

یکی از دروس این فصل، به صورت موضوع آزاد ارائه شده تا همکاران عزیز با توجه به موقعیت جغرافیایی محل زندگی دانش آموزان، به طراحی این صفحه مبادرت فرمایند.

- هر فصل شامل موارد زیر است:

۱. «صفحه عنوانی» این صفحه با هدف جلب توجه دانش آموزان به آغاز یک فصل جدید در کتاب درسی، طراحی شده است. و به صورت غیر مستقیم به هدف آن درس می پردازد.

۲. «متن درس» با هدف توسعه ی توانایی خواندن و نوشتن نمادهای نوشتاری، توانایی دریافت معنایی در بخش های یک متن، گسترش دایره ی دید در خواندن و آشنایی با مسائل ملی، مذهبی، اجتماعی و ... تدوین شده است.

- تصویر هر درس جهت کمک به دریافت پیام و درک معنایی متن درس و رشد قوه ی بیان در نظر گرفته شده است.

۳. «واژه ها» این قسمت با هدف افزایش گنجینه ی لغات و درک معنایی کلمه ها ارائه شده است.

۴. «درک و دریافت» با هدف ارزشیابی میزان درک دانش آموزان از موضوع درس، پرورش قوه بیان، ایجاد تعامل بین معلم و دانش آموز و تقویت خلاقیت، طراحی شده است.

۵. «بین و بگو» با هدف تقویت دقت بینایی، پرورش قوه ی بیان و توانایی درک رویدادها در تصویر مرتبط با یکدیگر است.

۶. «نکته» به منظور آشنایی و به کارگیری نکات ادبی، دستوری و نگارشی، ارائه گردیده است.

۷. «بگرد و پیدا کن» با هدف مرور دوباره ی متن درس، تقویت مهارت رونویسی و دقت و توجه در نظر گرفته شده است.

۸. «جمله سازی» این قسمت با هدف آشنایی ساختار جمله، بیان اندیشه، افکار و احساسات و نظم بخشی به آن ها در قالب جمله های مرتبط به یک دیگر گنجانده شده است.

۹. «فعالیت ویژه» جهت استفاده از آموخته های دانش آموزان در محیط واقعی و تقویت ارتباط بین خانه و مدرسه ارائه شده است.

۱۰. «بخوان و بیندیش» در پایان هر فصل در قالب نشریات با خطی متفاوت از خط متن جهت تقویت روانخوانی و التذاذ از مطالعه گنجانده شده است. بدیهی است املاء، رونویسی، پرسش امتحانی از اهداف این قسمت نیست.

امیدواریم این محتوا به رشد و بهبود فرایند آموزشی دانش آموزان عزیز کمک نماید. رهنمودهای ارزنده ی همکاران ارجمند همواره پشتوانه مولفان کتاب فارسی خواهد بود.